

Protokół z posiedzenia Rady Konsorcjum DARIAH-PL w dniu 30 września 2016 roku na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie.

Obecni członkowie Rady:

1. Prof. Aleksander Bursche (Uniwersytet Warszawski) – Przewodniczący Rady
2. Mgr Jakub Szprot (Uniwersytet Warszawski)
3. Dr Maciej Maryl (Instytut Badań Literackich PAN)
4. Mgr inż. Marcin Werla (Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe) w zastępstwie za dr. Cezarego Mazurka
5. Dr Małgorzata Marciniak (Instytut Podstaw Informatyki PAN) w zastępstwie za dr. Macieja Ogrodniczuka
6. Prof. Adam Pawłowski (Uniwersytet Wrocławski)
7. Dr. inż. Maciej Piasecki (Politechnika Wrocławska)
8. Prof. Andrzej Radomski (Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej)
9. Dr Agnieszka Pluwak (Instytut Sławistyki PAN)
10. Dr hab. Grażyna Wrona, prof. UP (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN)
11. Prof. IJP PAN dr hab. Rafał L. Górski (Instytut Języka Polskiego PAN)
12. Prof. Ewa Dahlig-Turek (Instytut Sztuki PAN)
13. Dr Ksenia Gałuskina (Uniwersytet Śląski)
14. Mgr Małgorzata Rychlik (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)
15. Dr Maciej Rybicki (Uniwersytet Jagielloński)

Przedstawiciel Biblioteki Narodowej nie był obecny.

Przedstawiciel Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu nie był obecny

Przedstawiciel Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN nie był obecny.

Przedstawiciel Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie nie był obecny.

Przewodniczący Rady, prof. Aleksander Bursche, przywitał zebranych po wakacjach, w szczególności gości z Instytutu Badań Literackich PAN oraz nowego reprezentanta Instytutu Języka Polskiego PAN.

Przewodniczący zarządził głosowanie nad przyjęciem protokołu z ostatniego posiedzenia. Protokół został przyjęty jednogłośnie.

A.Bursche, w zastępstwie za prof. Annę Gizę-Poleszczuk, przedstawił sprawozdanie Koordynatora Konsorcjum za III kwartał 2016 roku. W czerwcu delegacja Konsorcjum odbyła spotkanie z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jarosławem Gowinem. Jednym z tematów rozmowy była kwestia wpisania Konsorcjum na Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej. Minister obiecał zorientować się w tej sprawie, do tej pory nie ma jednak odpowiedzi. Kolejną kwestią było wprowadzenie do Rady NPRH przedstawiciela Konsorcjum. Minister stwierdził, że Rada ta została już powołana i na razie nie będzie to możliwe. W czasie spotkania rozmawiano także o możliwościach uruchomienia specjalnych środków finansowania Konsorcjum, zwłaszcza poprzez konkursy ukierunkowane na kwestie naszych działań. Konsorcjum otrzymało obietnicę rozmowy Ministra w tej sprawie z szefami NCN i NCBiR-u. Kolejna omawiana sprawa dotyczyła wyznaczenia stałego przedstawiciela ministerstwa do kontaktów z Konsorcjum. Początkowo miał nim być Grzegorz Kądzielawski, szef Gabinetu Politycznego Wiceprezesa Rady Ministrów, z uwagi jednak na trudności komunikacyjne (brak możliwości skontaktowania się ze wskazaną osobą) Konsorcjum wystąpi o innego przedstawiciela. Ostatnią istotną kwestią było finansowanie III konferencji DARIAH-PL w Poznaniu. Minister poinformował, że zostały zmienione zasady finansowania tego typu imprez, ale obiecał znaleźć środki na ten cel z własnej rezerwy. Do tej pory nie otrzymaliśmy jednak odpowiedzi na nasze pismo, zawierające preliminarz kosztów.

Następnie Przewodniczący poinformował o uzyskaniu, wspólnie z DARIAH-DE, wewnętrznego grantu DARIAH-ERIC na projekt (serię warsztatów) *Public humanities and digital humanities: mutual inspiration and common (digital) tools*. Poinformowano też, że Koordynator Konsorcjum – Uniwersytet Warszawski – jest jednym z partnerów koordynowanego przez DARIAH-ERIC projektu DESIR (DARIAH ERIC Sustainability Refined), który będzie realizowany w ramach programu Horyzont 2020 począwszy od stycznia 2017 r.

Następnie prof. A. Bursche poprosił prof. Monikę Rudaś-Grodzką z IBL PAN o prezentację grupy roboczej *Daria - cyfrowe archiwa kobiet*. Prof. Rudaś-Grodzka mówiła o tym, iż jest to projekt poświęcony historii oraz pamięci kobiet, a jego zasadniczym celem jest zbudowanie infrastruktury internetowej umożliwiającej wyszukiwanie materiałów na temat historii kobiet,

Na materiały te składałyby się nie tylko dokumenty osobiste, ale i ikonografia oraz multimedia. Projekt ma być także poszerzony o historię mówioną. Rezultaty prowadzonych badań mają być w open access. Następnie Ewa Serafin z Zespołu Archiwum Kobiet mówiła o niestandardowej bazie danych, którą ma budować grupa robocza, w tej chwili znajdują się tam głównie pamiętniki i listy.

Referentki zwróciły uwagę na to, że archiwa cyfrowe kobiet istnieją na całym świecie, a pracujący nad nimi badacze tworzą zwartą sieć kontaktów. Jednym z celów planowanej grupy roboczej jest stworzenie portalu integrującego te wszystkie archiwa.

A.Bursche zauważył, że w czasie tej prezentacji grupy roboczej często padało słowo „projekt”. Zachęcił, aby odejść od używania tego terminu w kontekście grupy roboczej, która w swych założeniach ma wyrastać ponad projekty. Otworzył dyskusję.

Dr Maciej Maryl wyraził pełne poparcie dla przedstawionej grupy. Stwierdził, że mimo iż jest to druga grupa IBL, to nie pokrywa się ona z już działającą. Dodał, że proponowana grupa faktycznie wyrasta poza projekt. Podkreślił wagę już wbudowanego komponentu międzynarodowego.

Dr Jan Rybicki zapytał, czy rzecz będzie dotyczyła gromadzenia źródeł polskich czy także innych.

Rudaś-Grodzka odpowiedziała, że obecna jest silna sekcja żydowska, są też osoby władające jidysz. Portal ma być w języku angielskim.

J. Rybicki dopytał, czy jest przewidywana pełna postać tekstowa.

Rudaś-Grodzka odpowiedziała, że takie byłoby życzenie badaczy, ale nie wszystkie archiwa udostępniają swoje materiały w całości.

Jakub Szprot zauważył, że we wniosku pojawiają się ambitne cele infrastrukturalne. Zapytał więc, do jakich narzędzi, infrastruktury założyciele grupy chcieliby dojść.

Rudaś-Grodzka odpowiedziała, że aktualnie przydałby się zespołowi informatyk.

Dominik Purchała stwierdził, że prezentowana grupa jest w stanie dotrzeć do miejsc, w których poszukiwane zasoby są przechowywane i że będą one potem tagowane w odpowiedni sposób. Można także zachęcić inne duże instytucje, żeby tagowały te treści w określony sposób, według stworzonego w ramach prac grupy katalogu. Użycie protokołów wymiany metadanych pozwoliłoby prezentować w budowanej bazie treści pochodzące też z innych miejsc w sieci.

Rudaś-Grodzka dodała, że od dwóch lat badacze opracowują słowa klucze i co pół roku następuje rewolucja w ich kategoryzacji.

A.Bursche powiedział, że rekomenduje tę grupę i zarządził głosowanie.

W głosowaniu tajnym udział wzięło 15 uprawnionych osób, 12 głosów było za, jeden przeciw, jeden wstrzymujący się i jeden nieważny. Tym samym Rada powołała grupę roboczą *Daria - cyfrowe archiwa kobiet*.

Następnie Przewodniczący oddał głos J. Szprotowi i D. Purchale, aby zreferowali kwestię zorganizowania warsztatów w ramach grantu *Public humanities and digital humanities: mutual inspiration and common (digital) tools*. Pod koniec sierpnia odbyło się w Warszawie spotkanie dla zainteresowanych członków Konsorcjum. Projekt będzie polegał na organizacji cyklu warsztatów we współpracy z Koalicją Otwartej Edukacji: w Warszawie (historia mówiona, w szczególności standardy opisów), Lublinie (różne aspekty wizualizacji) i Wrocławiu (szeroko rozumiane udostępnianie zasobów). Podsumowanie warsztatów odbędzie się w czasie konferencji w Poznaniu, będzie ono miało formułę otwartą. Przy tej okazji została podniesiona kwestia komunikacji wewnętrznej w obrębie DARIAH-PL, która wymaga jeszcze poprawy, a także sprawa zwiększenia umocowania reprezentantów Konsorcjum w swoich instytucjach.

Przewodniczący oddał głos mgr. inż. Marcinowi Werli, aby przedstawił stan przygotowań do III Konferencji DARIAH, która odbędzie się 8-9 listopada w Poznaniu. M. Werla poinformował o zakończeniu zbierania propozycji wystąpień oraz o tym, że udało się ustalić wstępny program. Pierwszy dzień ma mieć charakter szkoleniowo-warsztatowy: podsumowanie warsztatów *Public humanities and digital humanities: mutual inspiration and common (digital) tools* od 9.00 do 12.00. Potem mogą się jeszcze odbyć 3 warsztaty, można jeszcze zgłaszać propozycje. Drugi dzień, konferencyjny, rozpoczyna wystąpienie przedstawicielki austriackiej DARIAH, potem odbędą się dwie sesje równoległe.

Rejestracja otwarta jest do 23 października, obecnie wpłynęło 17 zgłoszeń, po 5 października zostanie ogłoszony program konferencji. Organizatorzy liczą na pomoc konsorcjantów w rozpropagowaniu informacji o konferencji.

Następnie J. Rybicki i prof. Maciej Eder złożyli sprawozdanie z konferencji *Digital Humanities 2016*. Konsorcjum było mocno reprezentowane na konferencji. Konferencja w liczbach: w sumie było 902 uczestników z 42 krajów, reprezentowanych było 11 z 15 najlepszych uczelni na świecie. 439/791 to relacja wystąpień przyjętych do zgłoszonych, 117 long papers, 127 short papers, 195 plakatów, 28 warsztatów, 10 sesji równoległych, 4 budynki, 2 poranne biegi uczestników (10 km).

A.Bursche zapytał, czy organizator merytoryczny miał wsparcie organizatora technicznego.

J. Rybicki odpowiedział, że UJ ma biuro organizacji konferencji, które robi przetargi i zajmuje się wszelkimi sprawami technicznymi, potrąca za to 10%. Obrót przekroczył milion złotych.

Po przerwie obiadowej głos zabrała dr Agnieszka Pluwak, która przedstawiła sprawozdanie z konferencji zorganizowanej przez instytut Slawistyki PAN.

J. Rybicki zapytał, czy na tej konferencji prezentowały się badania analizy tekstów i jeśli nie, to czy mogą przyjechać i się zaprezentować.

A. Pluwak odpowiedziała, że z tego co wie, to nie i serdecznie zaprasza.

Następnie J. Szprot przedstawił bieżące sprawy DARIAH-ERIC. Poinformował, iż w ramach Horyzontu 2020 udało się uzyskać finansowanie projektu DESIR, który dotyczy rozwoju oraz trwałości DARIAH-ERIC. Jest to projekt trzyletni, a jego efekty będą kluczowe dla przyszłości DARIAH europejskiej.

W najbliższym czasie odbędzie się spotkanie DARIAH-ERIC w Gandawie w nowej formule (10-12 października), szykuje się też General Assembly w Wiedniu, na początku listopada.

J. Rybicki poinformował, iż został członkiem Rady Naukowej DARIAH-ERIC. Zapytał o rekomendacje Rady Konsorcjum DARIAH-PL na najbliższe posiedzenie Rady Naukowej DARIAH-ERIC.

A.Bursche zaproponował, aby przenieść ten temat do wolnych wniosków.

J. Szprot przeszedł do kwestii konieczności przedstawienia przez konsorcjum propozycji wkładu rzeczowego do DARIAH-ERIC. Ma on mieć wartość około 170 tys. euro (teraz zgłaszamy za ten rok i na przyszły). Wkład ten może być rozmaity: dostęp do zasobów; wiedza ekspercka; interoperacyjność (czyli dostęp do zasobów poprzez API); hosting, możemy udostępnić platformy czy zasoby; narzędzia i oprogramowanie; organizacja jakichś wydarzeń, za które my płacimy, w szczególności szkoły letnie; działalność dydaktyczna czy edukacyjna związana z humanistyką cyfrową; wkład może polegać na współpracy z dwoma lub więcej partnerami z DARIAH, np. w formie grupy roboczej; wytworzenie i udostępnianie materiałów edukacyjnych; ; kwestie związane z koordynacją; inne, które mogą pasować. Poprosił, żeby przekazanej przez konsorcjantów informacji towarzyszyła wstępna wycena.

Dr Maciej Piasecki zauważył, że w Polsce kategorie wycen są bardzo niejasne i kto w związku z tym miałby się pod tym podpisać?

A.Bursche zasugerował, że wartością może być wyjściowa wysokość grantu i założenie jakiegoś procentu. Trzeba jednak uważać, aby ewentualny wkład nie był obciążony prawami autorskimi osób trzecich (spoza DARIAH-PL). Pismo z propozycjami danej jednostki przesyła reprezentant danej jednostki.

M. Werla podkreślił, że wkład nie może być deklarowany ten sam co roku, więc to nie mogą być te same projekty co roku. Ale na przykład utrzymanie e-portalu można przełożyć na pensję administratora.

J. Szprot uzupełnił, że propozycje muszą być opatrzone krótkim opisem, w jaki sposób można z nich korzystać.

M. Werla dodał, że zgłoszenie do in-kind contribution ma także mieć funkcję promocyjną.

J. Szprot zauważył, że jest to także dobra forma nawiązywania współpracy na arenie międzynarodowej.

A.Bursche zarządził przejście do wolnych wniosków.

J. Rybicki podjął wątek swojego członkostwa w Radzie Naukowej DARIAH-ERIC.

M. Piasecki zauważył, że powinien istnieć dokument w DARIAH, który określa cele i zadania tej Rady. W CLARINIE jest tak, że Rada wysłuchuje rocznego sprawozdania i daje swoje 2-3 stronicowe rady, wskazówki.

J. Rybicki zapytał, czy Konsorcjum zależy na tym, żeby ta Rada była taka nieokreślona, czy chcemy aby zaczęła pracować prężniej.

J. Szprot stwierdził, że byłoby sensownie, gdyby to ciało szczerze wyrażało opinie w zakresie powstającej w ramach DARIAH infrastruktury.

Prof. Andrzej Radomski poinformował, że dr Wiesława Osińska z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu organizuje konferencję "Wizualizacja wiedzy w humanistyce". W przedsięwzięcie to angażuje się grupa robocza dotycząca wizualizacji. Zwrócił się w imieniu organizatorów o objęcie patronatem DARIAH-PL tej konferencji. Wieczorem obiecał przesłać informację ze wstępnym programem, konferencja odbędzie się w marcu.

A.Bursche: Zagłosujemy nad tym na następnym posiedzeniu Rady, po zapoznaniu się z programem.

J. Szprot poinformował, że w dniach 8-9 grudnia odbędzie się konferencja „Digital Humanities Centres: Experiences and Perspectives” organizowana przez Laboratorium Cyfrowe Humanistyki UW. Ma ona na celu spojrzenie na ośrodki zajmujące się humanistyką cyfrową z instytucjonalnej perspektywy.

J. Rybicki zasugerował, że na tę konferencję powinniśmy wysłać naszych rektorów i dziekanów, żeby zobaczyli, iż na świecie poważnie traktowana jest humanistyka cyfrowa. Zaproponował, aby każdy przedstawiciel wskazał osoby, które powinny dostać zaproszenia papierowe. [Ogólna aprobata].

Ponieważ nie było więcej głosów, Przewodniczący podziękował zebrany i zamknął posiedzenie.